

KVALITA ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY V 21. STOROČÍ

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE ZABEZPEČOVANIA KVALITY
ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY V EURÓPE

Kvalita odborného vzdelávania a prípravy v 21. storočí

Príklady dobrej praxe zabezpečovania kvality odborného vzdelávania a prípravy v Európe

Zostavili: Barbora Černá
Ľubica Gállová

Vydavateľ: © Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 837 63 Bratislava 37

2020

Táto publikácia bola vydaná s finančnou podporou Európskej únie v rámci projektu programu Erasmus+ EQAVET – European Quality Assurance in Vocational Education and Training National Reference Points, projektové číslo: 609305-EPP-1-2019-1-SK-EPPKA3-EQAVET-NRP, realizovaného Štátnym inštitútom odborného vzdelávania v rokoch 2019 – 2021.

Podpora Európskej komisie na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

ISBN: 978 – 80 – 89247 – 71 – 4

Obsah

Úvod	1
Česká republika: Plánovanie pre zvýšenie kvality	2
Holandsko: Finančný bonus motivuje školy k zabezpečovaniu kvality	4
Rakúsko: Zabezpečovanie kvality vo vzdelávaní dospelých.....	5
Úspechy metódy peer review v Slovinsku a Taliansku	7
Nemecko: Zabezpečovanie kvality v systéme duálneho vzdelávania	10
Použité zdroje	12

Úvod

Kvalitné odborné vzdelávanie a príprava (ďalej len „OVP“) je jednou z hlavných priorít inštitúcií Európskej únie a jej členských štátov. Kvalitné OVP je predpokladom prosperujúcej ekonomiky štátu, zabezpečuje vysokokvalifikovanú pracovnú silu i flexibilitu a mobilitu zamestnancov na trhu práce. Na vytváraní kvalitného OVP sa podieľajú viacerí aktéri. Aktéri na systémovej úrovni (vláda a regióny) vytvárajú právny rámec systému OVP, nastavujú pravidlá pre zabezpečovanie kvality, a zavádzajú nástroje na jej zabezpečovanie. Následne poskytovateľ OVP (škola) tieto nástroje implementuje do vyučovania a odbornej prípravy. Táto publikácia ponúka vybrané príklady dobrej praxe zabezpečovania kvality OVP na systémovej úrovni zo zahraničia. Národné referenčné miesto (ďalej len „NRM“) EQAVET¹ Slovensko sa snažilo vybrať relevantné a zaujímavé príklady dobrej praxe pre slovenského čitateľa. Pri písaní tejto publikácie boli často jednotlivé príspevky konzultované so zahraničnými NRM EQAVET, ktoré poskytli námety na konkrétne systémové opatrenia.

Zahraničným NRM EQAVET ďakujeme za spoluprácu pri vytváraní tejto brožúry.

¹ EQAVET - *European quality assurance in vocational education and training* (Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy) je iniciatíva Európskej komisie, ktorej činnosť vykonáva Sekretariát EQAVET v spolupráci s národnými referenčnými miestami pre EQAVET, ktoré sa nachádzajú v členských štátoch Európskej únie.

Česká republika: Plánovanie pre zvýšenie kvality

Plánovanie aktivít pre zvýšenie úrovne kvality odborného vzdelávania a prípravy (ďalej len „OVP“) je jednou zo štyroch fáz cyklu EQAVET - cyklu zabezpečovania kvality. Kvalitný plán je teda základom úspechu, avšak vytvorenie takéhoto plánu môže škole sťažovať komplexnosť stratégií vzdelávania, nakoľko musí zohľadniť pri plánovaní regionálne, národné aj európske stratégie.

Obrázok 1: cyklus kvality EQAVET

Stratégie, dokumenty a plány vzdelávania na stredných a vyšších odborných školách v Českej republike (ČR), tak ako aj v mnohých iných členských štátoch, vytvárajú aktéri na troch úrovniach. Sú nimi Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy ČR (národná úroveň), samosprávne kraje (regionálna úroveň)² a v neposlednom rade samotné školy (úroveň poskytovateľa). Kraje a školy pritom vychádzajú zo stratégií a ďalších dokumentov vytvorených na národnej úrovni, medzi ktoré patria Stratégia regionálneho rozvoja, Stratégia vzdelávacej politiky, Operačný program výskum, vývoj, vzdelávanie (OP VVV) obsahujúci tematické oblasti intervencií, ktoré sú pre kraje rozhodujúcimi determinantmi aktivít.

Na úrovni krajov sa tvoria v nadväznosti na vyššie uvedené dokumenty tzv. regionálne akčné plány. V oblasti vzdelávania vzniká tzv. krajský akčný plán, ktorý na základe potreby a prínosov stanovuje priority a jednotlivé kroky potrebné k dosiahnutiu cieľov vzdelávacej politiky v danom kraji. Vychádza z reálnych dát a analýz a nadväzuje na ďalšie krajské dokumenty, primárne na Dlhodobý zámer vzdelávania a rozvoja vzdelávacej sústavy, Regionálny akčný plán alebo regionálnu Výskumnú a inovačnú stratégiu. Z týchto dokumentov by mali vychádzať školské akčné plány a plány aktivít škôl.

V Českej republike zosúladujú politiky na týchto troch úrovniach v rámci národného projektu P-KAP (Podpora krajského akčného plánovania), ktorý realizuje Národný pedagogický inštitút ČR. Začiatky projektu siahajú do roku 2016. Cieľom projektu je zabezpečiť metodickú podporu pri využívaní akčného plánovania na úrovni krajov a škôl. Tým projekt priamo zvyšuje úroveň strategického riadenia a hodnotenia kvality vzdelávacej sústavy kraja a úrovne vzdelávania v školách.

Škola sa pri tvorbe školského akčného plánu (ďalej len „ŠAP“) zameriava na šesť povinných oblastí (napr. rozvoj kariérového poradenstva, podpora kompetencií k podnikavosti, iniciatíve

² Kraje ČR sú zriaďovateľmi stredných a vyšších odborných škôl.

a kreativitě, podpora odborného vzdelávání spoluprácou škôl a zamestnávateľov,...) a ďalšie nepovinné oblasti (projekt P-KAP definoval tri, medzi ktoré patrí napr. oblasť cudzích jazykov či digitálne zručnosti, pričom škola si môže zadať vlastné oblasti). Plán aktivít (ďalej len „PA“) sa vzťahuje len pre vybranú oblasť (povinné, nepovinné a vlastné). **Koncom septembra 2020 bolo vytvorených viac ako 900 ŠAP a takmer 100 PA.**

V rámci projektu boli realizované dva prieskumy formou dotazníkov, ktoré predstavujú unikátny dátový výstup pokrývajúci vďaka vysokej návratnosti (96 – 98 %) potreby takmer všetkých stredných (SŠ) a vyšších odborných škôl (VOŠ) v ČR. Prvá vlna prieskumu sa uskutočnila na prelome 2015/2016 medzi 1365 SŠ a VOŠ a druhá vlna v novembri 2018 medzi 1293 respondentmi.

Výsledky prieskumu sa zapracovali do Analýzy potrieb škôl, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť jednotlivých krajských akčných plánov, ako aj do prípravy ŠAP a PA konkrétnych škôl. Posledný dotazníkový prieskum sa uskutoční na záver projektu, a bude využitý pri vyhodnotení účinnosti akčného plánovania.

Národný pedagogický inštitút ČR poskytuje v rámci projektu metodickú podporu ako krajom pri príprave, realizácii a hodnotení krajských akčných plánov rozvoja vzdelávania, tak aj stredným a vyšším odborným školám a gymnáziám pri využívaní prístupov akčného plánovania a vytváraní ŠAP a PA. Zároveň zohľadňuje oblasti intervencie vychádzajúce z OP VVV, čo školám umožňuje efektívne čerpať prostriedky z Európskych štrukturálnych fondov.

Tvorba ŠAP v skratke

V rámci projektu bola vytvorená metodika pre tvorbu ŠAP a PA, ktoré sú nástrojmi na zabezpečovanie kvality školy. Na tvorbe ŠAP sa podieľa široké spektrum aktérov, ktorí spoluvytvárajú tím. Každý aktér má svoju špecifickú úlohu v rámci tvorby plánu. Jadro tímu tvorí vedenie školy a učitelia. Následne si škola vytvorí vlastný profil (základná charakteristika školy), z ktorého by mal ŠAP vychádzať. Tím analyzuje vybrané oblasti (šesť povinných a ďalšie nepovinné), pričom môže použiť aj SWOT analýzu. Na základe analýzy tím vytvorí priority a definuje všeobecné a čiastočné ciele pre jednotlivé strategické oblasti. Čiastočné ciele musia byť čo najviac konkrétne a rozdelené na jednotlivé kroky, pre zabezpečenie ich jednotného chápania jednotlivými aktérmi. Pre konkrétne ciele sú stanovené aj merateľné ukazovatele úspechu (kvalitatívne a kvantitatívne indikátory). Dôležitou súčasťou ŠAP je stanovenie jednotlivých úloh, konkrétnych činností, ktorých splnenie je nevyhnutné pre úspešnú realizáciu ŠAP, taktiež identifikácia finančných zdrojov nutných k realizácii úloh, a určenie zodpovedných osôb za jednotlivé úlohy.

Projekt P-KAP realizuje Národný pedagogický inštitút ČR v rokoch 2016 – 2021 (registračné číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000363). Viac o projekte: <http://www.nuv.cz/p-kap>

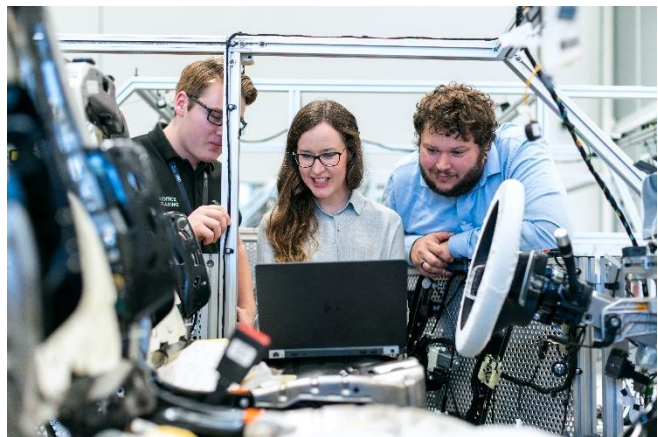
Holandsko: Finančný bonus motivuje školy k zabezpečovaniu kvality

Holandský systém odborného vzdelávania a prípravy má dlhodobú tradíciu, pričom korene jeho súčasného legislatívneho rámca siahajú do roku 1921, kedy vznikol prvý holandský zákon regulujúci OVP. Školy v Holandsku sú financované najmä zo zdrojov Ministerstva školstva, kultúry a vedy pričom ministerstvo uplatňuje rôzne mechanizmy financovania. Najrozšírenejšie je tzv. blokové financovanie spojené s motivačným finančným bonusom. **Systém finančného motivačného ohodnotenia spojený s vypracúvaním a hodnotením plánu kvality školy je jedným z pilierov kvality OVP v Holandsku.**

Blokové financovanie školy pozostáva z fixného finančného príspevku *per capita* (na žiaka), a zároveň je škola finančne ohodnotená aj za počet vydaných vysvedčení o ukončení štúdia. V Holandsku je možné nadobudnúť osvedčenie o absolvovaní OVP tromi spôsobmi. Medzi tieto spôsoby patrí **formálne OVP** (školské), **učňovská príprava** (praktické vyučovanie priamo u zamestnávateľa), ktoré sú najrozšírenejšie, a **individuálna odborná príprava** popri zamestnaní pre lepšie uplatnenie na trhu práce, ktoré však vláda finančne nepodporuje.

Zároveň systém pozná tzv. **kaskádové financovanie** (od roku 2014), ktoré školu odmeňuje za udržanie žiaka v danom odbore vzdelávania. Ak žiak zotrvá v prvom vybranom študijnom odbore, škola zaňho získa príspevok každý rok počas jeho štúdia. Tento systém má zabezpečiť správny výber odboru vzdelávania žiakmi, zvyšuje význam kariérového poradenstva pred nástupom na vyššie sekundárne vzdelávanie, a snaží sa tak zamedziť opakovaniu ročníka v inom odbore vzdelávania.

Pre zvýšenie kvality a napĺňanie priorít holandská vláda zaviedla v roku 2015 tzv. **motivačné finančné ohodnotenie**, ktoré dopĺňa blokové financovanie. Škola vypracuje **plán na zvýšenie kvality s konkrétnymi indikátormi na obdobie štyroch rokov**. Tento plán sa stáva zmluvou medzi ministerstvom a školou, na základe ktorej je možné školu ohodnotiť finančným bonusom. Po dvoch rokoch školská inšpekcia hodnotí plnenie indikátorov. Ak škola napĺňa plán kvality a jej pokrok je preukázateľný pomocou indikátorov, získa motivačný bonus. Tento proces sa koná aj po ďalších dvoch rokoch, čo znamená, že motivačný finančný bonus môže škola získať každé dva roky. **Po štyroch rokoch škola vypracuje nový plán kvality na ďalšie obdobie.**

Medzi hodnotené oblasti patrí: 1) vzdelávací proces, 2) skúšanie a ukončovanie štúdia, 3) prostredie školy, 4) vzdelávacie výstupy, 5) zabezpečovanie kvality a plán rozvoja školy, 6) finančný manažment a dodržiavanie právneho rámca. Inšpektorát taktiež škole poskytuje podporu a odporúčania pri ďalšom rozvoji.

Systém zabezpečovania kvality holandského OVP na úrovni školy **je založený na využívaní cyklu kvality (cyklus PDCA³)** a vo fáze hodnotenia škola prizýva nezávislých expertov. Dôležitú úlohu hrá aj spätná väzba od žiakov a absolventov, ktorú uplatňujú pri hodnotení a následnom plánovaní. Dáta od žiakov a absolventov zbierajú najmä formou on-line dotazníkov. Poskytovatelia OVP v Holandsku vytvárajú tzv. siete kvality, ktoré sú financované ministerstvom. Cieľom sietí je zvýšiť kvalitu školy pomocou vzájomného učenia a hodnotenia a výmeny skúseností s príkladmi dobrej praxe.

Rakúsko: Zabezpečovanie kvality vo vzdelávaní dospelých

Certifikát zabezpečuje kvalitu ponúkaného kurzu

Vzdelávanie dospelých (ďalej len „VD“) v Rakúsku patrí medzi súkromné služby, a vyznačuje sa vysokou mierou rôznorodosti. Na trhu pôsobí až 3 000 poskytovateľov VD, preto je pre zákazníkov (učiacich sa) i pre verejné orgány niekedy náročné vyznať sa v ponuke poskytovaného vzdelávania a jeho kvalite.

Z tohto dôvodu rakúske Ministerstvo školstva, vedy a výskumu spolu s deviatimi spolkovými krajinami **zaviedlo v roku 2011 systém Ö-Cert - certifikáciu poskytovateľov vzdelávania dospelých.**

Certifikát Ö-Cert je podmienkou získania verejných financií na podporu vzdelávacích aktivít (grantov a pod.). Poskytovatelia VD musia spĺňať základné požiadavky Ö-Cert, a zaviesť v rámci svojej organizácie systém riadenia kvality. Základné podmienky pre získanie certifikácie Ö-Cert tvoria:

- **misia a spoločenská zodpovednosť poskytovateľa vzdelávania** (napr. poskytovateľ sa musí stotožniť s definíciou celoživotného vzdelávania, vzdelávania dospelých),
- **organizačná štruktúra** (napr. hlavným zameraním poskytovateľa vzdelávania musí byť vzdelávanie dospelých, poskytovateľ musí podnikat' min. tri roky),
- **vzdelávacia ponuka** (napr. ponuka prístupná verejnosti, neakceptované sú voľnočasové aktivity, a pod.),
- **etika a demokracia** (napr. poskytovateľ musí deklarovať dodržiavanie ľudských práv),
- **zabezpečovanie kvality** (poskytovateľ musí byť držiteľom certifikátu kvality v jednom zo systémov kvality, ktorý uznáva Ö-Cert). Ö-Cert akceptuje rôzne systémy riadenia kvality, ktoré vyžadujú externý audit a majú obmedzenú platnosť.

Pre viac informácií navštívte stránku: <https://oe-cert.at/meta/english-overview.php>

³ PDCA (Plan – Do – Check - Act/ Plánuj – rob – kontroluj - konaj)

Štát podporuje nízkokvalifikovaných dospelých pri rozvoji základných zručností

Okrem zabezpečovania kvality vzdelávania dospelých, Rakúsko podporuje aj ľudí s nedostatočnými zručnosťami pre uplatnenie sa na trhu práce. V roku 2012 vznikla Rakúska iniciatíva pre vzdelávanie dospelých zo spolupráce rakúskeho Spolkového ministerstva školstva a deviatich rakúskych spolkových republík. Vytvoreniu iniciatívy predchádzala niekoľkoročná príprava koncepcie a spôsobu financovania, do ktorej sa zapojili ministerstvo školstva, rakúske spolkové krajiny, ako aj odborníci na vzdelávanie dospelých, ktorí **definovali štandardy kvality, štruktúru a procesy jej realizácie.**

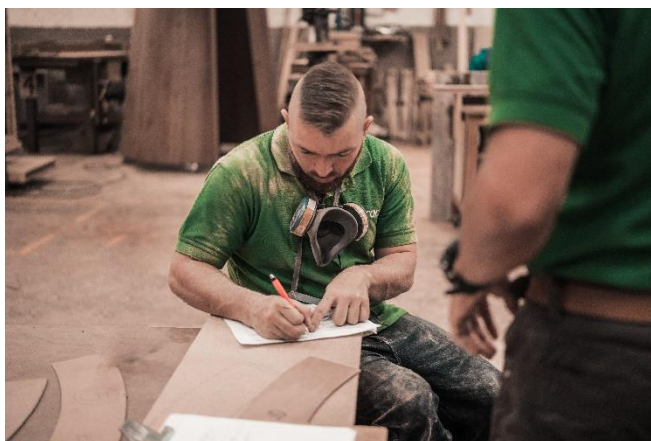
Cieľom iniciatívy je podporiť dospelých, ktorí nemajú dostatočnú úroveň základných zručností (čitateľskej a matematickej gramotnosti), alebo nedokončili nižšie stredné vzdelanie. Inovatívny prístup spočíva v:

- (i) zavedení rovnakých kritérií kvality pre kurzy v tomto programe vo všetkých častiach Rakúska;
- (ii) poskytovaní všetkých kurzov zdarma vďaka financovaniu zo štátneho rozpočtu a od roku 2015 dodatočnému spolufinancovaniu prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu (ESF).

Hlavné usmernenia kvality v tejto oblasti programu sa týkajú individualizácie kurzov a prispôsobenia sa potrebám dospelých. Jednou z kľúčových predností Iniciatívy vzdelávania dospelých bolo vypracovanie **rámцovej smernice pre rozvoj základných zručností dospelých, ktorá ako prvá v Rakúsku získala právnu záväznosť.**

Okrem odbornej prípravy sú veľmi dôležitými časťami tohto programu adaptačné obdobie na začiatku programu a **poradenstvo týkajúce sa prechodu do zamestnania alebo do ďalšieho vzdelávania na konci programu.**

Na financovanie kurzov v prvom programovom období (2012 – 2014) bol vyčlenený rozpočet vo výške 50 miliónov eur. Výsledky hodnotenia preukázali splnenie cieľov, pokiaľ ide o počet účastníkov, naplnenie ich potrieb a spokojnosť všetkých zúčastnených strán. Preto sa v nasledujúcom programovom období (2015 – 2017) financovanie zintenzívnilo aj vďaka spolufinancovaniu z európskych zdrojov.

Program má Akreditačnú komisiu, ktorá sa skladá zo šiestich odborníkov na vzdelávanie dospelých a dohliada na kvalitu programov v súlade s usmerneniami kvality uvedenými v iniciatíve. Na základe úspešnej akreditácie môže inštitúcia požiadať o financovanie. Schválenie závisí od vyváženosti rôznych kurzov v rôznych programových oblastiach pre rôzne cieľové skupiny v konkrétnom regióne.

Inštitúcie, ktoré sa zúčastňujú na programe tejto iniciatívy, sa zaväzujú k nepretržitému monitorovaniu a hodnoteniu, na ktoré dohliada monitorovacia komisia. Tieto postupy majú zabezpečiť nielen kvalitné vzdelávanie dospelých, ale aj získanie ďalších poznatkov o konkrétnych problémoch a pokroku v tejto oblasti.

Úspechy metódy peer review v Slovinsku a Taliansku

Metóda vzájomného hodnotenia, resp. preskúmania kvality (peer review) je alternatívou k iným systémom zabezpečovania kvality (ISO 9000, EFQM, a.i.). Jej **podstatou je hodnotenie kvality kolegami (peers) z rovnakého alebo podobného profesijného prostredia.**

Veľkým prínosom k rozvoju metódy boli a sú medzinárodné partnerské projekty podporené programom Erasmus+ (príp. jeho predchodcami) a aktivity Národných referenčných miest EQAVET v členských štátoch EÚ. Realizátori týchto projektov spolu s NRM EQAVET založili [Európsku sieť peer review](#), ktorá informuje o aktivitách v rámci projektov i mimo nich, ale aj o metóde ako takej. Najhmataiteľnejším výsledkom siete je [Príručka k metóde vzájomného hodnotenia](#), ktorá doteraz bola preložená do 14 jazykov vrátane slovenčiny.

Medzi NRM pre EQAVET, ktoré aktívne rozvíjajú a implementujú metódu peer review, patria okrem iných slovinské a talianske národné referenčné miesta. V týchto krajinách je metóda peer review rozšíreným a bežným nástrojom na zabezpečovanie a zvyšovanie kvality OVP.

Viac informácií o metóde peer review nájdete na stránke slovenského referenčného miesta pre EQAVET (ŠIOV) okvalite.sk.

Slovinsko

Metóda vzájomného hodnotenia kvality odborného vzdelávania a prípravy sa začala v Slovinsku realizovať v roku 2008, pričom **rozhodnutie prijať peer review ako nástroj externého hodnotenia kvality OVP umožnilo slovinským školám rozvíjať konkrétne oblasti kvality a teda vytvoriť vlastný systém zabezpečenia kvality.** To spôsobilo významný posun v hodnotení kvality škôl.

V roku 2008 slovinské referenčné miesto pre EQAVET definovalo indikátory (merateľné ukazovatele) pre dve oblasti kvality:

- Učenie sa a vyučovanie
- Zabezpečovanie kvality prostredníctvom sebahodnotenia

Tieto oblasti boli následne hodnotené pri **pilotných hodnoteniach na slovinských stredných odborných školách, ktoré boli s novým prístupom k externému hodnoteniu spokojné.** V rokoch 2009 až 2011 vyskúšalo metódu peer review dvadsaťšesť škôl (zo 115 verejných poskytovateľov OVP). V rámci projektu podporeného z Európskeho sociálneho fondu, školy preskúmali minimálne jednu z vyššie uvedených oblastí kvality. Jedným z mnohých

poskytovateľov OVP s pozitívnou skúsenosťou s metódou peer review je aj [Školské centrum Velenje](#).

Slovinské referenčné miesto pre EQAVET spolu s fínskym, rakúskym, chorvátskym a estónskym NRM pre EQAVET uskutočnili revíziu Európskej príručky vzájomného hodnotenia, v rokoch 2017 až 2019 s finančnou podporou Európskej únie. Cieľom tejto aktivity bolo revidovať a doplniť kritéria kvality v rámci kľúčových oblastí, ktoré sú nasledovné⁴:

- Pedagogický rámec a plánovanie pedagogického procesu,
- Učenie sa a vyučovanie,
- Hodnotenie a certifikácia,
- Vzdelávacie výstupy a výsledky,
- Nová oblasť: praktické vyučovanie priamo u zamestnávateľa.

Používaním kritérií pripravených v spolupráci s ostatnými krajinami získala metóda peer review v Slovinsku európsky rozmer, čo umožnilo realizáciu peer review nielen na národnej, ale aj medzinárodnej úrovni. To predstavuje dôležitú pridanú hodnotu pre slovinských poskytovateľov OVP.

Základnou podmienkou pre implementáciu peer review na národnej aj medzinárodnej úrovni je dostatočný počet kvalifikovaných hodnotiteľov a uvedenie si významu peer review ako nástroja pre rozvoj kvality školy. S cieľom splniť tieto podmienky vykonáva slovinské referenčné centrum EQAVET školenia pre hodnotiteľov a manažérov kvality.

NRM pre EQAVET ponúka metódu peer review ako stály nástroj pre poskytovateľov OVP od roku 2019. **Vzájomné hodnotenie kvality OVP sa v Slovinsku stalo populárnou dobrovoľnou metódou zabezpečovania a zvyšovania úrovne kvality OVP.**

Taliansko

Talianske referenčné miesto pre EQAVET, sídliace v Národnom inštitúte pre analýzu verejných politík (INAPP), má dlhoročnú tradíciu v podporovaní a propagácii metódy vzájomného hodnotenia kvality. **Od roku 2006 adaptuje a zavádza európske metódy a nástroje zabezpečovania kvality do systému OVP na regionálnej úrovni.**

⁴ Prístupné on-line: <https://www.eqavet-nrp-slo.si/wp-content/uploads/2019/04/EU-QA-PRAManual-Final.pdf>

Experimentálna fáza zavádzania týchto nástrojov začala v roku 2010, kedy bolo s podporou Európskeho sociálneho fondu vyškolených 48 hodnotiteľov a realizovaných dvanásť hodnotení. Druhá fáza adaptačného procesu (2012 – 2013) európskej metódy na národnej a regionálnej úrovni sa zameriavala na zvýšenie participácie stredných odborných škôl a centier odbornej prípravy na metóde peer review a **vytvorenie národného registra hodnotiteľov**.

Po uskutočnení oboch pilotných akcií až 67 % riaditeľov deklarovalo záujem bezpodmienečne opakovať proces peer review a zvyšných 33 % prejavilo tento záujem v prípade poskytnutia dotácie pre zamestnancov zahrnutých do procesu.

Po spustení **Národného plánu kvality OVP (2017)**, podporovaného talianskym Ministerstvom práce a sociálnych vecí, sa začala ďalšia fáza zavádzania peer review v Taliansku. Národný plán kvality OVP je dokument slúžiaci ako inštitucionálny rámec, v ktorom implementácia peer review v talianskom systéme OVP kombinuje niekoľko existujúcich nástrojov zabezpečovania kvality a koherentným spôsobom podporuje **integráciu kultúry kvality na úrovni poskytovateľa, ako aj na regionálnej a národnej úrovni**.

Pilotné akcie zavádzania peer review, spolu s Národným plánom kvality OVP, majú za cieľ **priblížiť metódu poskytovateľom**, a taktiež ju **integrovat' do už existujúceho rámca zabezpečovania kvality v Taliansku**, ktorý obsahuje rôzne mechanizmy a nástroje.

Pre podporu peer review, ako aj rámca zabezpečovania kvality v Taliansku, INAPP v roku 2019 spustil národnú iniciatívu s názvom **Služby pre monitoring Národného plánu kvality a operačný manažment národnej siete stredných odborných škôl a centier odbornej prípravy realizujúcich peer review v Taliansku**. Iniciatíva má niekoľko cieľov:

- propagovať metódu peer review ako spoločný hodnotiaci nástroj vzdelávacieho systému ako aj experimentálne overovať a zavádzať inovácie tejto metódy,
- monitorovať a skúmať stav implementácie Národného plánu kvality OVP na regionálnej a národnej úrovni,
- zvyšovať povedomie o európskych sebahodnotiacich nástrojoch a metódach, a adaptovať indikátory EQAVET na národnú úroveň.

Implementácia plánu kvality je podporená aktivitami Národného referenčného miesta pre zabezpečovanie kvality, zberom dát a informácií o modeloch zabezpečovania kvality na regionálnej a národnej úrovni. Súčasná úroveň implementácie sa monitoruje aj pomocou **národného prieskumu o stave kvality OVP**.

Priblíženie a využívanie rámca EQAVET a iných hodnotiacich nástrojov kvality akými sú peer review, pomáha zabezpečovať a zvyšovať úroveň kvality a jej kultúry v komplexnom a heterogénnom systéme OVP v Taliansku.

Nemecko: Zabezpečovanie kvality v systéme duálneho vzdelávania

Systém odborného vzdelávania a prípravy v Nemecku je považovaný za jeden z najkvalitnejších v Európe. **Neoddeliteľnou súčasťou nemeckého OVP je systém duálneho vzdelávania (ďalej len „SDV“).** V SDV žiaci vykonávajú odbornú prípravu u zamestnávateľa aj v škole. Úlohu vzdelávacích priestorov môžu plniť aj školiace strediská zamestnávateľa. Kritériá kvality v nemeckom systéme duálneho vzdelávania sú výsledkom dialógu medzi zapojenými subjektmi z oblasti OVP, čo zabezpečuje rôznorodý pohľad na zabezpečovanie kvality. Napriek tejto rôznorodosti sa všetci aktéri zhodujú na tom, že **rozvoj kvality v duálnom vzdelávaní je permanentnou úlohou.**

Tento proces je výsledkom interakcií aktérov na troch úrovniach - systémovej úrovni, tzv. „medzistupňovej úrovni“ a na úrovni zamestnávateľa. Na systémovej úrovni sú vytvárané **zákony a usmernenia stanovujúce minimálne štandardy pre zabezpečenie kvality OVP.** Na tzv. „medzistupňovej úrovni“ prebieha monitoring týchto zákonov a usmernení kompetentnými orgánmi. Princípy zabezpečovania kvality sú implementované na úrovni poskytovateľa (napr. zamestnávateľa poskytujúceho OVP). **Sociálne partnerstvá a zásada konsenzu sú základnými princípmi, ktorými sa vyznačuje zabezpečovanie kvality v SDV.**

Aktívnu úlohu pri zabezpečovaní kvality majú rôzne komory, či už na celoštátnej úrovni alebo na úrovni jednotlivých spolkových republík. Jednou z úloh komôr pre príslušné odvetvia je systém **monitorovania a zberu údajov o ponúkaných učebných miestach.** Zamestnávateľia majú povinnosť nahlasovať ponúkané (voľné) miesta príslušným komorám. Tieto údaje sa zbierajú na národnej úrovni i na úrovni spolkových republík, pričom uvedená **ponuka učebných miest slúži ako indikátor ďalšieho nastavenia ponuky OVP v Nemecku.**

Pre rozvoj je dôležitý aj výskum v oblasti OVP, a následné **aplikovanie jeho výsledkov do praxe.** Výskumy realizujú viacerí aktéri, napr. štátne inštitúcie (Federálny inštitút pre odborné vzdelávanie a prípravu - BIBB), obchodné komory a zamestnávateľské organizácie.

Dôležitým prvkom pre zabezpečovanie kvality v OVP aj v rámci celoživotného vzdelávania sú minimálne **odborné štandardy definované v nemeckej sústave povolání (Berufsprizip),** ktoré tiež uľahčujú vnútroštátnu a medzinárodnú pracovnú mobilitu.

Dôraz sa tiež kladie na **kariérové poradenstvo mladých ľudí, osobný a profesijný rozvoj pedagógov a trénerov, v súlade s relevantným obsahom odbornej prípravy, ako i vhodného zabezpečenia vybavenia priestorov, v ktorých prebieha praktické vyučovanie.**

Použité zdroje

- BIBB (2017). Quality assurance of company based training in the dual system in Germany. [online]. [cit. 2020-03-19]. Dostupné na: <https://www.bibb.de/veroeffentlichungen/en/publication/show/8548>
- Cedefop (2016). Vocational education and training in the Netherlands: short description. Luxembourg: Publications Office. Cedefop information series. [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné na: <http://dx.doi.org/10.2801/476727>
- Kamphuis Alie. EQAVET Holandsko (2019). Short introduction to quality assurance in VET in the Netherlands. [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné na: <https://www.eqavet.eu/Eqavet2017/media/PLAinBerlinNov2019/Short-introduction-to-quality-assurance-in-VET.pdf>

**Viacej informácií o zabezpečovaní kvality OVP a zaujímavých príkladov dobrej praxe
nájdete na <http://okvalite.sk/>**

